

AC-0381

M. A. (Sem. II) Examination

April/May – 2015

CCT-06 – Sanskrit : Paper-VIII

(Dharmshstra & Essay)

कृति: गौतमधर्मसूत्र – अध्याय-9

मनुस्मृति – अध्याय-३

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

सूचना/Instruction :

नीचे दृशावेक निशानीवाणी विगतो उत्तरवही पर अवश्य लखवी.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :
M. A. (SEM. II)

Name of the Subject :
CCT-06 - SANSKRIT : PAPER-VIII

Subject Code No. : 0 3 8 1 Section No. (1, 2,.....): Nil

Seat No. :

Student's Signature

- १ संस्कृतभां निबंध लखो : (कोईपल अक) १०
- 1 Write Essay in Sanskrit (Any one) 10
- (१) सा विद्या या विमुक्तये ।
(२) कालिदासस्य नारीभावना ।
- २ (अ) नीथेनाभांथी कोईपल अक गद्यभंड सानुवाड सभजवो. ५
- 2 (a) Explain any one of the following passage with translation. 5
- (१) धर्मः पञ्चप्रकारः – वर्णधर्म आश्रमधर्मो गुणधर्मो वर्णाश्रमधर्मो निमित्तधर्म इति। वर्णधर्मोऽध्ययनादिः, आश्रमधर्मः समिदाधानादिः, गुणधर्मोऽभिषेकादि गुणयुक्तस्य रक्षणादिः, वर्णाश्रमधर्मो ब्राह्मणस्य पालाशो दण्ड इत्यादिः निमित्तधर्मः प्रायश्चित्तादि। मूलं कारणम् तथा चाह – “वेदाद्धर्मो हि निर्बभौ” इति ॥
- (२) रज्जुः दर्भादिनिष्पन्नः । विदलः र्वशमयूरपक्षादिनिष्पन्नः चर्मव्याध्रचर्मादि तेषामस्पृश्यस्पृष्टानां चेलवत् वस्त्रवच्छौचम् । चर्मशब्देन प्रकृतिग्रहणेन विकारस्यापि ग्रहणम्। रज्ज्वादीनां प्रोक्षणस्यापि प्रवेशार्थमतिदेशः। अतोस्पृश्यस्पृष्टानां प्रोक्षणमपि कर्तव्यम् । तथा च पैठनसिः ‘रज्जु विदलचर्मणाम स्पृश्यस्पृष्टानां प्रोक्षणाच्छुद्धिः इति।

- (બ) કોઈપણ બે સાનુવાદ સમજાવો : ૮
- (b) Explain any **two** of following with translation. 8
- (૧) શૂદ્રૈવ भार्या शूद्रस्य सा च स्वा च विशः स्मृते ।
ते च स्वा चैव राज्ञश्च ताश्च स्वा चाग्रजन्मनः ॥
- (૨) चतुरो ब्राह्मणस्याधान्द्रशस्तान्कवयो विदुः ।
राक्षसं क्षत्रिययस्यैकमासुरं वैश्यशूद्रयोः ॥
- (૩) आर्षे गोमिथुन शुल्कं केचिदाहुर्मृषैव तत् ।
अल्पोऽप्येव महान्वापि विक्रयस्तावदेव सः ॥
- (૪) पञ्च सूना गृहस्थस्य चुल्ली पेषण्युपस्करः ।
कण्डनी चोयकुम्भश्च वध्यते यास्तु वाहयन् ॥
- 3 “यत्र नार्यस्तु पूज्यन्ते रमन्ते तत्र देवताः” – ‘मनुस्मृति’ना संदर्भमां आ विधाननी विस्तारथी यर्था करो. १३
- 3 “यत्र नार्यस्तु पूज्यन्ते रमन्ते तत्र देवताः” – Explain this sentence in detail according ot ‘मनुस्मृति’ 13
- अथवा/OR**
- 3 टूंकनोंध लपो : १३
- 3 Write short notes. 13
- (१) गौतम अनुसार धर्म
(1) Religion according to Gautam.
- (२) अध्ययन विधि
(2) Study system.
- ४ सायो विकल्प शोधी जवाब आपो : १४
- 4 Give answers by finding right option : 14
- (१) टीकाकार हरदत्त अनुसार गौतमधर्मसूत्रमां कुल केटला अध्याय छे ?
(1) How many total chapters are there in 'Gautam Dharmasutra' according to critic Hardutt.
(A) 25 (B) 28 (C) 30
- (२) ग्रंथारंभे मुनि भस्करी कोने प्रशाम करे छे ?
(2) Whom does Muni Maskari invokes at the begining of 'ग्रंथ' ?
(A) वासुदेव (B) शिव (C) विष्णु

- (૩) દેવી અહલ્યા કોના દ્વારા ઉત્પન્ન થયેલાં છે ?
 (3) By whom devi Ahalya is born ?
 (A) શિવ (B) બ્રહ્મા (C) વિષ્ણુ
- (૪) મહર્ષિ ગૌતમે કયા પર્વત પર સાંઈઠ હજાર વર્ષો સુધી તપસ્યા કરી હતી ?
 (4) On which mountain maharshi Gautam meditated for sixty thousand years?
 (A) कैलास (B) मेरू (C) पारियात्र
- (૫) વિદ્યાસ્થાનો કેટલાં છે ? (મસ્કરી અનુસાર)
 (5) How many 'વિદ્યાસ્થાન' is there according to Maskari?
 (A) દ્વાદશ (B) ત્રયોદશ (C) ચતુર્દશ
- (૬) ધર્મનું મૂળ પ્રમાણ કયું છે ?
 (6) What is the root base of religion ?
 (A) वेद (B) पुराण (C) उपनिषद
- (૭) વિષયની દૃષ્ટિએ સૂત્રના કેટલા પ્રકાર છે ?
 (7) With regard to subject How many types of sutras are there ?
 (A) 3 (B) 4 (C) 6
- (૮) યજ્ઞના કુલ કેટલા પ્રકાર છે ?
 (8) How many types of yagya are there ?
 (A) 4 (B) 5 (C) 7
- (૯) સોમપા કોના પુત્રો છે ?
 (9) Whose sons are સોમપા ?
 (A) अंगिरा (B) पुलत्स्य (C) भृगु
- (૧૦) મનુએ મનુષ્ય જીવનને કેટલા આશ્રમમાં વિભક્ત કર્યું છે ?
 (10) In how many ashrams Manu has divided the whole life of mankind ?
 (A) 2 (B) 3 (C) 4

(૧૧) 'મનુસ્મૃતિ'ના પ્રસિદ્ધ ટીકાકાર કોણ છે ?

(11) Who is the famous critic of 'મનુસ્મૃતિ' ?

- (A) મેઘાતિથ (B) પ્રાચેતસ (C) હરદત્ત

(૧૨) કઈ વિધિથી ઋષિઓની પૂજા કરવી જોઈએ ?

(12) With which rituals Rishis should be worshipped ?

- (A) હોમ (B) સ્વાધ્યાય (C) શ્રાદ્ધ

(૧૩) 'પિતૃશ્રાદ્ધ' માં બ્રાહ્મણોને શું પૂછવું ?

(13) What is asked in to 'પિતૃશ્રાદ્ધ' brahmins?

- (A) સ્વદિતમ્ (B) સુશ્રુતમ્ (C) રૂચિતમ્

(૧૪) 'યાજ્ઞવલ્કય'ના મતાનુસાર શ્રાદ્ધના દેવતાઓ કોણ છે ?

(14) According to 'યાજ્ઞવલ્કય' who are the gods of શ્રાદ્ધ ?

- (A) વસુ (B) શિવ (C) બ્રહ્મા